


Número 167
gener-abril
2012

el butlletí

AMICS DE L'ART ROMÀNIC DEL BAGES



EDITORIAL
ARTICLES
ENTREVISTA
ESTAT DE COMPTES
CRÒNICA D'ACTIVITATS
ACTIVITATS



AMICS
DE L'ART
ROMÀNIC
DEL BAGES

el butlletí

Edició

AMICS DE L'ART ROMÀNIC
DEL BAGES

Carrer Sabateria, 3 i 5 (Els Carlins)
08241 Manresa

Apartat de correus núm. 9

Correu-e: aarb@aarb.cat

Web: <http://www.aarb.cat/>

Coordinació

Carme Torras

Disseny i composició

Anna Martí

Imatge de portada

Detall de l'absis de l'església de Sant Joan
Vell d'Oló. Fotografia de Carme Torras

Consell Assessor

Joan Badia

Gene Costa

Francesc Gasol

Correcció

Maria Alba Badia Guitart

Impressió

Sarrió

Dipòsit legal

B-3551984

Tiratge

300 exemplars

Ajuntament  de Manresa

EDITORIAL

Com ja sabeu, el passat divendres 2 de març de 2012, va tenir lloc l'Assemblea General Ordinària de Socis de la nostra entitat dels AARB. Com qualsevol entitat sense ànim de lucre, la nostra no s'escapa dels corrents socials del moment en què vivim, i tampoc s'escapa del moment econòmic de crisi, ... tot i així considerem que la nostra entitat la tenim consolidada. Són més de 30 anys d'història que ens avalen i aquest fet ens dóna força també per tirar endavant, segurament amb menys mitjans, amb menys socis, amb menys subvencions, però amb la certesa que podem encara anar fent activitats del gust de tots plegats, amb la certesa que tenim un local on ja fa més de dos anys que hi som i ens hi trobem a gust, i amb la certesa que treballem, amb la il·lusió d'intentar fer les coses ben fetes. Si ho aconseguim o no, també ens agradaria de saber-ho. És per aquets motius que obrim un nou espai al butlletí: "*L'Opinió del Lector*", que voldríem que fos un espai obert d'opinió i de participació del soci, on totes les opinions hi són vàlides.

Hem parlat també de crisi econòmica, nosaltres tampoc no ens n'escapem: aquest butlletí passa a ser d'edició trimestral. La realitat és que actualment estem a l'entorn dels 200 socis; havíem arribat a ser més de 300, ens cal reconèixer que en els últims anys portem una línia descendent, i aquest tema ens preocupa. Segurament la crisi econòmica hi té a veure, però no només és aquest el motiu, segur que n'hi ha d'altres. També ens preocupa el relleu: convé que entrin noves persones a la Junta, i persones a col·laborar en diferents tasques, sinó el futur a curt termini es preveu si més no complicat.

Tot i així, també tenim alguns socis ben implicats que col·laboren en l'entitat i molts d'altres que ho han fet al llarg dels 30 anys d'història dels AARB. Volem aprofitar doncs aquest espai per felicitar al nostre soci Jesús Sagués, per la seva tasca en la correcció d'aquest butlletí, tasca que ha dut a terme encertadament i amb molta cura des de el setembre de l'any 2003 fins l'últim exemplar de l'any 2011, ... Jesús moltes gràcies, la teva col·laboració ha estat important!!!

El que coneixem com a Barri Gòtic de Barcelona coincideix amb el perímetre de la Barcelona romana però, a diferència d'aquesta, s'ha convertit en un centre d'atracció turística de primera magnitud, com ho pot ésser La Sagrada Família d'en Gaudí.

Es tracta d'un *barri* que es construï en les dècades centrals del segle xx. Per la qual cosa ens podem preguntar per l'origen d'aquest *barri* que als inicis del s.xx se'l coneixia com a Barri de la Catedral. Aquests orígens, i des d'una perspectiva europea, els trobem en el segle xix amb el triomf de les Revolucions Burgeses i els Nacionalismes. A partir d'aquí la burgesia, protagonista de la nova era, començà a interessar-se per un període de la història que, fins aleshores, se la considerava fosca: l'Edat Mitjana. La necessitat de legitimar-se, d'identificar-se, de compartir un passat, una cultura, una llengua i, per què no? uns monuments, reforça l'interès de la burgesia per l'època medieval.

A Catalunya el moviment de la Renaixença és el que motiva la recerca sobre l'origen llegendari de la nació catalana, extenent-la a l'arquitectura medieval.

L'ascens de la burgesia catalanista al poder municipal de la Barcelona del 1902 és definitiu per intentar convertir la capital catalana en una moderna ciutat europea. A tal efecte, es fa imprescindible transformar el *centre històric*, degradat i habitat per una població marginal, en un lloc on es fes palès que els orígens de les institucions fundades per la burgesia es remonten a l'Edat Mitjana (Ajuntaments, Llotges o la mateixa Banca,- l'anomenada taula de canvi-)

Qui s'ocuparà a Catalunya de definir els símbols culturals que li donen sentit a la nació catalana serà Puig i Cadafalch (1867-1957), arquitecte, historiador de l'art i polític. Es pot afirmar que les intervencions fetes al Barri Gòtic durant el segle xx es basen en el model d'arquitectura medieval pràcticament definit

per ell.

El poder municipal en mans de la burgesia a partir de 1902, li permet a aquesta manifestar el seu ferm interès en la remodelació de la *ciutat antiga*, centrant-se en la construcció i el mercat immobiliari, sobretot la burgesia d'origen industrial que havia sofert un fort revés degut a la pèrdua dels mercats colonials (1898).

A tal efecte, una de les primeres actuacions es centren en la finalització de la façana de la catedral (1887-1912), enllestida gràcies a l'aportació

econòmica del banquer i polític conservador Manuel Girona.

La fundació de la societat d'atracció de forasters (SAF) el 1908, presidida per l'alcalde de Barcelona Sanllehy i amb personalitats com Prat de la Riba o Puig i Cadafalch com a vocals, pretén dotar a la ciutat d'una imatge que la faci atractiva als turistes potencials i és per això que es reclama la restauració de monuments.

Amb l'elecció de Barcelona com a seu de l'Exposició Internacional de 1929 es comencen les primeres obres que convertirien, de manera definitiva, l'espai dels voltants de la catedral en l'actual Barri Gòtic. L'anterior experiència, l'Expo de 1888, havia demostrat la seva eficàcia com a factor dinamitzador de la monumentalització i urbanització de la ciutat.

Les primeres actuacions comencen el 1927 i es prolonguen, amb intervals més o menys llargs i amb governs de molt diferent signe, fins el 1970.

El 1927 s'inicia la restauració de les Cases dels Canonges, conjunt medieval situat d'esquenes la catedral. Aprofitant la intervenció de les Cases dels Canonges i trobant-se una de les seves façanes enfront del Palau de la Generalitat, s'uniren ambdós edificis a través d'un pont neogòtic construït el 1928 a l'actual carrer del Bisbe. L'objectiu era eliminar els edificis sense aparença antiga -generalment habitatges degra-

EL BARRI GÒTIC DE BARCELONA: ORIGEN I USOS

Anna Maria Monroy Millán



Plaça del Rei

dats- per substituir-los per construccions neo-gòtiques (al marge que el nou estil gòtic guardés relació o no amb l'original gòtic català) o bé per traslladar en el seu lloc altres edificis antics. Aquesta última fou l'opció adoptada a la Plaça del Rei quan el 1928 es comença l'enderrocament dels habitatges per col·locar l'anomenada Casa Padellàs, edifici del s.XVI, que havia quedat a l'altre costat de la Via Laietana (oberta com a via principal a principis del s.XX).

D'aquesta manera es succeïren les diferents actuacions com és el cas del propi Palau Reial. A l'edifici, que ja havia sofert transformacions al segle XVIII, se li intervé la seva façana amb l'objectiu de tornar-li el suposat estat que hagués pogut tenir en el segle XIV, afegint rosetons gòtics, entre d'altres elements. Per altra banda, la capella del Palau donava a la Plaça Berenguer i en un dels seus costats es substituïren uns habitatges del s.XIX per una recreació de la Casa Catalana (la *CASA CATALANA* que, segons Puig i Cadafalch era "l'obra que reflectia més bé la manera d'ésser del poble [...] la casa sempre és art nacional com sortit de la pròpia terra"), realitzada amb materials nous. La Casa Catalana és actualment la seu del Museu d'Història de la Ciutat. Per últim, la intervenció en el Palau es completà amb l'obertura del Museu Marés el 1948.

Un altre exemple d'intervenció arquitectònica es troba al carrer de Montcada, essent el Palau Berenguer de Aguilar (actual museu Picasso) una mostra de la voluntat de crear una imatge de Barcelona monumental i amb prestigi



Palau Berenguer d'Aguilar al carrer Montcada



Casa que allotja el Museu d'Història de la Ciutat

històric.

L'última reconstrucció del Barri Gòtic data de 1970. És el cas del palau Pignatelli (seu de l'actual Reial Cercle Artístic) al carrer dels Arcs.

... A modus de conclusió podem afirmar que el barri gòtic, com idea, sorgeix en l'època del Romanticisme, en el context de la Renaixença, com exponent d'un passat identitari i comú del poble català. Però que, a la vegada, apareix el seu valor econòmic, convertint-se en mercaderia, on el turisme hi jugarà un paper determinant com usuari-client, paper que a l'actualitat està fortament arrelat. Al marge que els monuments que el constitueixen i la bellesa que hi desprenen no corresponguin a elements pròpiament originals sinó a una voluntat d'inventar la tradició, el Barri Gòtic, com afirmàvem al començament, constitueix una atracció turística de primer ordre, per la qual cosa no és necessària ni l'originalitat ni l'autenticitat dels seus monuments.

Tanmateix, com assenyalàvem també a l'inici, la ciutat romana coincideix amb el perímetre del barri gòtic però, a diferència d'aquest, aquella, és autènticament original, està documentada, museïtzada, i que per ésser visitada -previ pagament- és necessari entrar pel Museu d'Història de la Ciutat que, com hem citat abans, correspon a una recreació del que Puig i Cadafalch anomenava *CASA CATALANA*.

BIBLIOGRAFIA:

El barrio gòtic de Barcelona. De símbolo nacional a parque temático de Agustín Cocola Gant. SCRIPTA NOVA. Revista Electrónica de Geografía y Ciencias Sociales. Universidad de Barcelona ISSN 1138-9788. Depósito legalB.

21.741.98. Vol.XV, num. 371, 10 de agosto e 2011 [Nueva serie de GEO CRITICA . Cuadernos críticos de geografía humana]

OPINIÓ DEL LECTOR

Carta d'un soci somiatruites.-

Cal dir que l'assistència dels Socis a les nostres activitats és força irregular, en nombre i grau de participació. Ja varem veure, per exemple, com l'assistència als viatges d'estiu va arribar a ésser clarament escassa i insuficient, tot i comptant amb l'assistència d'amics no socis, fet que va conduir a la presa de la decisió de deixar de fer aquests viatges.

Una vegada més, l'Entitat es troba amb una qüestió de difícil solució, i amb dubtes tals com:

- a) El plantejament, temàtica i localització de les sortides, és l'adequat?
- b) Era una activitat important pels socis el viatge d'estiu?
- c) Pot ésser que el nivell d'aprofundiment en els temes històrics, arquitectònics o artístics no estigui al punt exigít pels socis, tant sigui per defecte com per excés?
- d) Com volen els Socis que siguin les nostres sortides?

La nostra Entitat no és ni una agència de viatges ni una càtedra d'història medieval. Ho sabem, i és per això que creiem molt necessari expressar el parer dels Socis en relació als interrogants plantejats. Així segurament la Junta de l'Entitat podrà preparar les activitats de forma més ajustada a la voluntat dels nostres socis... sense oblidar, és clar, allò que disposen els nostres Estatuts, i la importància de la participació dels mateixos socis en la seva planificació i realització.

Les sortides són una magnífica ocasió de compartir estones amb els altres socis, les quals per l'amistat que ens uneix, són experiències inoblidables. Els comentaris del que hem fet o vist, l'anècdota simpàtica, l'estat del monument visitat i d'altres qüestions, enriqueixen la convivència i fomenten entre tots aquest esperit .

Crec que hauríem de replantejar-nos de forma col·lectiva o a través del nostre Butlletí, la recuperació d'aquell esperit de germanor i interès pel Romànic que es notava en les nostres sortides, cosa que seria de pas una important empenta per la marxa dels AARB.

Un somiatruites

Manresa, al segle XIV, fou la cinquena ciutat de Catalunya en població i ciutat reial. Aquest fet suposà l'arribada d'uns beneficis econòmics, part dels quals es destinaren a la cultura. Es pot comprovar com, al llarg del segle, es crearen diverses escoles, de música i de primeres lletres, que permeteren d'aprendre de llegir, escriure i comptar als infants de la ciutat. L'aprenentatge d'aquestes capacitats, com bé se sap, tant en el passat com en l'actualitat, són claus per a un desenvolupament personal en societats complexes, i es reflecteix en la possibilitat de realitzar treballs més qualificats, com per exemple tenir un ofici, ser menestral o mercader.

Una de les primeres escoles que hi ha documentada a Manresa és la de música o cant a la Seu de Manresa, a partir de 1298, que és quan Pere Arnau, precentor, va encomanar a Francesc de Rabanelles les escoles de l'Església. 50 anys més tard, el 1344, el també precentor, Pere de Talamanca, disposava que se n'ocupés el prevere Guillem Vidal i Bonanant de Torre, de Tolosa de Llenguadoc, doctor en música o cant religiós.

Pel que fa a les escoles d'iniciativa privada, n'he pogut documentar diverses. Així, l'any 1303, Pere de Moncada prometia a Berenguer de Puig que estaria al seu servei al llarg d'un any, i diu, literalment: "ensenyant, llegint, repetint lliçons gramaticals i lògiques" per un salari de 100 sous (menys de la meitat del que cobrava un menestral a l'any). El 1317, Berenguer de Codines i Berenguer Blanquer, ambdós ciutadans de Manresa, van crear la Societat Escolar pel temps d'un any, per tal d'ensenyar gramàtica i els Salms. En data de 1399 he tro-

bat l'inventari de llibres del que havia de ser una Escola Notable a Manresa, amb uns setanta còdexs, la majoria gramàtiques, com el *Doctrinal*, el *Tòbies*, el *Gracisme*, les Partes, Priscia, i altres; cal incloure-hi el *Psaltiri*, *Himnes* i el

Flos sanctorum, així com un de medicina. Tots eren llibres de factura senzilla i que ens els encants públics es valorarien en 1 o 2 sous.

Finalment, cal esmentar les Escoles Municipals, que l'any 1399 eren regentades per mestre Domènec, el qual rebia una pensió de trenta florins d'or l'any i tenia un batxiller que l'ajudava. El pagament per tal que els infants anessin a l'escola era divers, en funció de quins fossin els coneixements que s'adquirissin: *salms vesprals*: 4 sous; *Psalms*: 6 sous; *Partes* o *Doctrinale*: 8 sous; gramàtica i lògica: 11 sous; les mateixes matèries, amb la possibilitat de pernoctar a l'escola: 22 sous.

A Manresa hi hagueren estudiants que anaren a estudiar a fora: és el cas de Guillem, estudiant de dret, fill de la vídua Pere d'Olzinelles, que va nomenar procurador al mercader Guillem de Costafreda per tal que recuperés els tres llibres del seu fill. Bernat de Morera, canonge de la Seu, es va enfrontar amb el seu paborde perquè volgué completar els estudis de dret canònic a Tarragona, cosa que, segons sembla, aquest no li va permetre.

Totes aquestes dades que esmento procedeixen de l'Arxiu Comarcal del Bages, en la secció de protocols notarials, i les vaig exposar a la Biblioteca del Casino en forma de conferència al llarg del curs d'història medieval *La Teocràcia* organitzat per l'Associació dels Amics de l'Art Romànic del Bages.

CULTURA ESCRITA I TEOCRÀCIA A L'ÈPOCA DEL GÒTIC A MANRESA

Miquel Torras Cortina



Exemplar d'un *Ars dictaminis*, de Guido Fabo (Barcelona, Arxiu de la Catedral, Ms. 179,1. (130 x 110 mm.). Font: Alturo, J.: *El llibre manuscrit a Catalunya* (Barcelona, 2000).

Parlem amb ...

Carme Torras i Bacardit

Per Maria Costa



La Carme Torras i Bacardit és un dels noms propis més importants de l'entitat dels Amics de l'Art Romànic del Bages ja que va ser la primera dona que va estar-ne al capdavant com a Presidenta a principis dels anys 90. Després de deixar l'entitat en mans de les noves generacions torna està activament vinculada a ella com a coordinadora del Butlletí.

Quines creu que són les diferències entre el moment de l'entitat que vostè va viure i l'actualitat?

Nosaltres érem un grup d'amics que vivíem l'art i la història del país amb molta passió i entusiasme, malgrat no tenir estudis universitaris. Penso que ara l'entitat ha fet un gir cap a la ciència; és a dir, la majoria de persones que estan vinculades a l'entitat de forma activa han cursat carreres universitàries i estudis en camps relacionats amb el món de l'art. També s'ha de dir que la societat no és la mateixa que vam trobar nosaltres al moment de fundar-la. Nosaltres jugàvem amb l'avantatge de la nove-

tat ja que la majoria dels socis no havien visitat molts dels llocs de les sortides i visites per arreu del país. Després de més de 30 anys de vida és més complicat trobar el factor sorpresa dels socis tant pel que fa a les sortides com pels cursos i activitats.

Quin és el seu paper dins de l'entitat en aquest moment?

Un cop vam complir els 25 anys de la fundació de l'entitat, juntament amb altres membres de la Junta vam decidir posar-nos en una segona línia i deixar pas a les noves generacions. Actualment formo part d'altres entitats com el Grup Pessebrístic de Manresa i he aprofitat el temps que m'ha deixat la jubilació per fer cursos i activitats que abans no tenia temps per fer. Tot i així, sempre he estat a la disposició de l'entitat ja que mantinc una molt bona relació amb la Junta actual. El President, en Joan Badia, em va demanar si podia fer una mica les tasques de coordinació del Butlletí. La feina consisteix principalment en repassar els diferents articles que en formen part i, escollir les fotos més adients per les informacions i la portada. A part continuo assistint a varies de les activitats com les tardes dels Carlins, entre altres.

Com a coordinadora del Butlletí, com definiria què és el que pretén l'entitat amb la seva publicació?

El butlletí és molt important per una entitat perquè és l'eina que permet que les decisions de la Junta arribin als socis. A banda, també és el mitjà pel qual s'informa de les idees noves, per on va la cosa, els nous enfocaments, les recerques, les sortides i activitats... a tots els socis. La principal característica de la seva importància recau en el fet que és una font escrita



La Carme en el seu espai de treball quan coordina el Butlletí.

que et permet conservar amb el pas dels anys ja que les paraules se les emporta el vent.

Quina creu que és la diferència entre aquest butlletí i el que poden fer altres entitats?

Segons la meva opinió les principals característiques del butlletí que el diferencien d'altres son: la qualitat i el rigor científic. La qualitat del Butlletí dels Amics de l'Art Romànic del Bages ha anat augmentant amb els anys i actualment és un dels millors butlletins d'entitats de la ciutat i la comarca. L'altre punt fort del nostre butlletí és el rigor ja que des del principi vam tenir clar que era molt important que els diferents articles estiguessin contrastats i escrits per persones amb prestigi i expertes en els diferents temes. De fet sempre s'ha fet una selecció d'articles per escollir aquells amb un major rigor científic i que s'adaptin a l'essència del butlletí i de l'entitat.

Quines tres paraules faria servir per definir l'entitat?

Cultural, manresana i dedicada a l'art. Penso que aquests són els tres àmbits que s'haurien de potenciar des de l'entitat. Cultural perquè és una entitat que amb els anys ha ocupat el seu propi espai dins del teixit cultural de la societat. Manresana perquè és un grup d'amics



Treballs de neteja i consolidació de les restes de l'església de Sant Miquel de la Grevalosa, al municipi de Castellfollit del Boix. Any 1982.

i seria interessant potenciar aquesta relació 'd'amistat' entre unes persones que comparteixen unes mateixes inquietuds i àmbit geogràfic. Artística perquè tot i que l'Art Romànic està molt donat a conèixer sempre queden detalls i aspectes desconeguts. A més, l'Entitat sempre ha deixat molt clar que el seu àmbit d'acció no només abasta l'Art Romànic sinó totes aquelles disciplines relacionades amb l'art com la Història o l'Arqueologia... de l'Edat Medieval.

Com veu el futur de l'entitat dels Amics de l'Art Romànic del Bages?

Jo, sincerament veig i desitjo futur a l'entitat. Em sabia molt greu que l'entitat es dissolgués ja que d'alguna forma podríem dir que es com un fill per les persones que la vam fundar. Es facin els canvis que es facin, els que siguin necessaris perquè l'entitat pugui continuar existint en aquest moment difícil que estan vivint les entitats del país. Segurament, igual que moltes entitats, els AARB aniran perdent socis i es convertiran en una entitat minoritària. La clau està en cridar l'atenció i motivar aquell grup de persones d'una mitjana d'edat que tingui la vida estable amb inquietuds relacionades amb l'art medieval. L'entitat s'ha d'adaptar al moment que viu la societat on hi ha molta oferta i poca demanda d'entitats.

ESTAT DE COMPTES

Ingressos i Despeses 2011

	Ingressos	Despeses	Líquid
1. QUOTES	8.368,67	1.093,62	7.275,05
2. BUTLLETÍ	600,00	5.678,40	-5.078,40
3. SUBVENCIONS	250,00	0,00	250,00
4. SORTIDES	2.425,20	1.794,49	630,71
5. CURSCM	0,00	1.429,40	1.429,40
6. ALTRES CURSOS	50,00	24,85	25,15
7. LOTERIA	4.200,00	3.500,00	700,00
8. ALTRES PUB.	0,00	0,00	0,00
9. ACT CULT	0,00	450,00	-450,00
10. CIRCUL.LARS	0,00	349,59	-349,59
11. BIBLIOTECA	0,00	33,50	-33,50
12. ADM AARB	33,00	1.410,16	-1.377,16
13. LOCAL AARB	0,00	735,35	-735,35
14. CAIXA MANRESA	35,21	32,80	2,41
15. AUDIOVISUAL	0,00	0,00	0,00
16. MÚSICA I ROMÀNIC	7.818,00	5.602,26	2.215,74
17. CAIXA PENSIONS	0,00	00,00	0,01
18. SCANNER BUTLLETINS	55,00	4,85	50,15
19. PÀGINA WEB	0,00	306,11	-306,11
20. PATRIMONI	0,00	0,00	0,00
SUBTOTAL	23.835,09	22.445,38	1.389,71
Saldo 31-12-2010	705,63		Líquid
TOTAL 2011	24.540,72	22.445,38	2.095,34

Pressupost AARB 2012

	Ingressos	Despeses	Líquid
1. QUOTES	7.000,00	300,00	6.700,00
2. BUTLLETÍ	600,00	4.500,00	-3.900,00
3. SUBVENCIONS	300,00	0,00	300,00
4. SORTIDES	2.300,00	1.800,00	500,00
5. CURSCM	0,00	900,00	-900,00
6. ALTRES CURSOS	0,00	0,00	0,00
7. LOTERIA	4.200,00	3.500,00	700,00
8. ALTRES PUB.	0,00	0,00	0,00
9. ACT CULT	0,00	0,00	0,00
10. CIRCUL.LARS	0,00	350,00	-350,00
11. BIBLIOTECA	0,00	75,00	-75,00
12. ADM AARB	0,00	1.500,00	-1.500,00
13. LOCAL AARB	0,00	900,00	-900,00
14. CAIXA MANRESA	20,00	50,00	-30,00
15. AUDIOVISUAL	0,00	0,00	0,00
16. MÚSICA I ROMÀNIC	5.766,00	5.766,00	0,00
17. CAIXA PENSIONS	0,00	50,00	-50,00
18. SCANNER BUTLLETINS	25,00	100,00	-75,00
19. PÀGINA WEB	0,00	300,00	-300,00
20. PATRIMONI	0,00	0,00	0,00
Total Pressupost 2012	20.211,00	20.091,00	120,00

Tardes als Carlins. "El bandolerisme al Camí Ral de Manresa"

17.02.11

Francesc Gasol i Pujol

Aquest mes de Febrer hem encetat el cicle de sessions de les Tardes als Carlins de l'any 2012. Com ja sabem, es tracta d'unes conferències amb la voluntat d'esdevenir tertúlies, gràcies, en part, al número d'assistents limitat que ens permet tenir aquesta atmosfera de familiaritat desitjada per tal de conversar amb el conferenciant. Aquest cop vàrem ser 27 persones, un número lleugerament superior a la mitjana d'assistents a les nostres tardes.

En David Sanz, fill de Sant Vicenç de Castellet i de passada aprofito per dir que també és company de feina de qui escriu aquestes ratlles-, és llicenciat el filologia hispànica per la Universitat de Barcelona i, actualment, és professor de l'institut de secundària de Sant Vicenç de Castellet, en llengua i literatura castellana. Es tracta d'un molt bon coneixedor de la història local i, per aquest motiu, ha publicat articles de caire divulgatiu sobre aspectes històrics del parc natural de Sant Llorenç del Munt i de l'Obac en revistes com Dovella, Tallaferró i El Breny. Col labora sovint amb l'Ajuntament de Sant Vicenç i el centre excursionista d'aquesta població, fent divulgació d'aquest espai natural. Cal dir que en David Sanz és coautor del llibre "Històries i llegendes de Sant Llorenç del Munt i l'Obac".

Aquest camí ral, que anava de Barcelona a Manresa passant per la vora de Sant Vicenç,

a l'actual zona del parc natural, ha existit des dels inicis de l'època medieval. Es tracta d'un camí molt accidentat, sobretot en el seu tram de Terrassa a Manresa, on passa per l'actual parc natural. Allà on el pas és més feréstec, més perillós es torna per la presència de bandolers i, com si no n'hi hagués prou amb això, pels estimballs que podien provocar, i provocaven, més d'un accident. És un paisatge que, avui dia, es manté pràcticament intacte al parc natural ja esmentat i, fins i tot, a l'antiga entrada a Manresa per les Escodines. En canvi, més avall de Terrassa, la moderna configuració de carreteres, autopistes i polígons, ha fet que hagi desaparegut del tot. Tan sols, un treball d'arqueologia o bé, de toponímia arqueològica, podria rescatar-lo de l'oblit. Fa 150 anys, tot això va canviar amb l'arribada de la indústria i el ferrocarril a la nostra comarca, afegint-hi la carretera. La vora del riu (Llobregat i Cardener) esdevingueren, per primer cop des de l'època romana, una zona de trànsit segura i eficaç

El nostre públic assistent, fidel com sempre, va gaudir de les explicacions i, com sempre, de la tertúlia del final de tot. Moltes gràcies a en David Sanz per compartir amb nosaltres els seus coneixements, així com als nostres assistents per la seva fidelitat i les seves ganes de participar. Fins ben aviat!



El nou correu electrònic dels AARB és: aarb@aarb.cat
Recordem també que, per visitar la nostra pàgina web,
podeu entrar a www.aarb.cat on hi trobareu
tota la informació actualitzada de les nostres diferents activitats.

ACTIVITATS

Sortida - Diumenge 12 de febrer

PRIORAT. SORTIDA I DINAR CALÇOTADA

Dia:
Diumenge, 12 de febrer

Lloc de sortida:
Pl. Infants de Manresa
a les 7'30h en autocar.

Visites:
Santa de Maria
de Siurana, Cellar
de Cornudella de
Montsant, Visita
guiada a la Cartoixa
de Escaladei, Alcover
(dinar Calçotada).

Inscripcions:
Viatges Masanés
de Manresa, Socis
AARB: a partir del
dilluns 23 de gener, i
no Socis a partir del
dimecres 25 de gener.

Xerrada - Divendres 3 de febrer

LES TARDES DELS CARLINS

Dia i hora:
Divendres, 3 de febrer
a les 19.00h.

Conferència:
“El bandolerisme al
Camí Ral de Manresa
” a càrrec d'en David
Sanz, Llicenciat en
Geografia i Història .

Lloc:
Local dels AARB. Sala
d'Actes dels Carlins.

Sortida - Dissabte 24 de març

SORTIDA CON- JUNTA DE GRUPS DE ROMÀNIC

Dia:
Dissabte, 24 de
març de 2012

Lloc de sortida:
Pl. Infants de Manresa
a les 8.30h en autocar.

Organitza:
Amics de l'Art Ro-
mànic de Sabadell.

Participen:
AAR de Barcelona,
Berga, Manresa, Saba-
dell, Institut d'Estudis
Penedesencs de Vila-
franca del Penedès.

Programa:

10h. Arribada i
Benvinguda

10.30h. Visites gui-
ades al Monestir i
al casc antic de Sant
Cugat del Vallès.

14 h. Dinar conjunt

16.30h. Visita a
l'església romànica
de Santa Maria
de Barberà

18.00h. Comiat.

Inscripcions:
Viatges Masanés
de Manresa, Socis
AARB: a partir del
dilluns 5 de març, i
no Socis a partir del
dimecres 7 de març.

Xerrada - Divendres 13 d'abril

LES TARDES DELS CARLINS

Dia i hora:
Divendres, 13 d'abril
a les 19.00h.

Conferència:
“El patrimoni in-
dustrial a Manresa ”.
Conferència a càrrec
d'en Jaume Serra,
Llicenciat en Història

Lloc:
Local dels AARB. Sala
d'Actes dels Carlins.

Assemblea - Diumenge 2 de març

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE SOCIS AARB 2012

Dia i hora:
Divendres 2 de
març a les 20.00h.

Lloc:
Local dels AARB. Sala
d'Actes dels Carlins.

ACTIVITATS

Matinal - Diumenge 22 d'abril

MURA I TALAMANCA

Sortida matinal conjunta AARB amb Amigos del Romànic.

Visites guiades a les esglésies de Mura i Talamanca i al castell de Talamanca.

Dia:

Diumenge 22 d'abril de 2012

Lloc de sortida:

Pl. Infants de Manresa a les 8.30h en autocar.

Inscripcions:

Viatges Masanès de Manresa, Socis AARB: a partir del dimarts 10 d'abril, i no Socis a partir del dijous 12 d'abril.

Xerrada - Divendres 11 de maig

LES TARDES DELS CARLINS

Dia i hora:

Divendres, 11 de maig a les 19.00 h.

Conferència:

“Sants i miracles en la plàstica gòtica catalana”. Conferència a càrrec de Montse Barniol, Llicenciada en Història d'Art

Lloc:

Local dels AARB. Sala d'Actes dels Carlins.

Matinal - Diumenge 13 de maig

LA SEGARRA

Sortida de tot el dia

Dia i hora:

Diumenge, 13 de maig
Sortida de la Pl. Infants de Manresa a les 8.00h. en autocar.

Visites guiades a:

- Vila closa del Mas de Bondia a Montoliu de Segarra.
- Visita a l'Ametlla de Segarra, església romànica, castell hospitalers i carrers de la vila.
- Tast de vins al celler Comalats a l'Ametlla de Segarra.
- Dinar a Cervera
- Visita a l'església de St. Pere el Gros a Cervera

Inscripcions:

Viatges Masanès de Manresa, Socis AARB: a partir del dilluns 30 d'abril, i no socis a partir del dijous 3 de maig.



Grifell Pons
alumini - accessoris - maquinària

Tel. 93 876 11 51
www.grifellpons.com
info@grifellpons.com



márquez

Muralla del Carme, 10-12 - 08240 Manresa
Tel. 93 872 26 44 - Fax 93 872 15 49
www.e-marquez.com

ACTIVA



SARRIÓ
e-mail: sarrio@sarrio.net
Saclosa, 21. MANRESA. Tel. 93 872 79 98



viatges masanés
G.C.M.D. 187

MANRESA manresa@viatgesmasanes.com
Born, 6 - Tel. 93 872 48 88

MANRESA bonavista@viatgesmasanes.com
Mn. Jacint Verdaguer, 30-32 - Tel. 93 878 41 41

ESPARREGUERA esparreguera@viatgesmasanes.com
Taquígraf Garriga, 4 - Tel. 93 777 70 71

Més informació a la web www.viatgesmasanes.com